

Emlékünnep

a kolozsvári unitárius templomban.

Ima, mondotta *Vári Albert* vallástanár, az U. I. T. alelnöke.

Minden áldások Istene! Mennyei jó Atyánk! Az emlékezés és a hála érzetében egygyólvadt gyermekeid az imádság szárnyain hozzád emelkednek, hogy feledve a mindennapi élet sokféle gondjait, mint a tikkadozó vándor, tenálad enyhületet találjanak. Te vagy az az ősforrás, akiből fakadnak az élet ama vizei, amelyek kielégítik lelkünk szomjúságát s megtermékenyítik életünk barázdáit. Te vagy az a lángoló tűzoszlop, aki megvilágítod gyarló földi életünk sokszor sívár pusztaságait s mutatod az ígélet földjére vezető utakat. Most az égnek felhőiből, majd gondviselésed szárnyaiból védelmet készítesz azon veszedelmek ellen, amelyek szüntelen kísérnek, mint az árnyék a testeket, hogy elvegyék hitünket, megsebezék szívünket s kísértésbe ejtsék gondolatainkat. Nélküled semmik vagyunk, óh Uram, akik hiába nézünk a magasba, mégis a porban maradunk; hiába teszünk merész és bátor elhatározásokat, mégis szárnysegetten esünk a földre, hiába készítünk nagyratörő terveket s tűzünk ki távoli célokat, mégis lábaink már az első lépésnél megbotlanak. Óh de veled és általad erőink megújulnak; futunk és nem fáradunk el, járunk és nem lankadunk s mint a saskeselyűk, a magasban szárnyalunk; ahol az élet levegője terem, ahol távoli mezők és tájak gyönyörű kilátásai nyílnak, ahonnan messzi hangzik a szó s ahová szent álmélkodással tekint fel a földhözragadt gyarlóság. Nélküled az ember törekeny sárház, aki önmagával is jótéhetetlen s a tulajdon boldogságának a munkálásában is aláhanyatlanak karjai; de veled és általad eszköze lesz örök gondviselésednek, aki által nagy céljaidat valósítod meg; az élet savává válik, aki védi ezt a törekeny világot a megromlástól; világosság, aki fénylik a sötétben járók előtt; Mester, akinek lábainál áhítatos tanítványok serege figyel; örökkön égő nap, amely akkor is világol és melegít, amikor a fő nem gondolkozik s a szív nem dobog többé.

Teremtő lelked ihletésére így születtek a próféták, akiket aka-

ratod hirdetésére küldöttél; a költők, akik az örök szép eszményeit, mint égő fákyákat lobogtatták; az apostolok, akik életük árán is munkálták a te országot; a tudományok bajnokai, az örök igazságok felfedezői, akik a te világosságod által láttak új világosságot; a művészetek hősei, akik vásznon, vagy márványban örökítették meg lelkük szép álmait. Mert, ha az ajándékokban van is különbség, de a lélek ugyanaz.

Teremtő lelkednek ez a megdicsőítő ereje működött abban a nagy fiadban is, akinek emlékére ma ünnepet szentelünk; aki mint egy újkori Mózes kivezette népét a százados hagyományok börtönéből; aki a maga korában úgy kiemelkedett kortársai közül, mint magas hegycsúcs az apró bércek közül; aki nemcsak a maga századán keresztül élt és világított, hanem ma is Mesterünk, akinek lábainál ülve, jólesik hallanunk kijelentéseit, bölcs tanácsait. Ezen lélek erejétől vitetve ment ki a természet tiszta kebelére, hogy ott a növények és állatok sokaságában meglássa teremtő kezed dicső munkáit s gyermeki alázatossággal borúljon le örök hatalmad előtt. Ez a lélek világított előtte, amikor a legkülömbözőbb tudományok nagy kérdéseit biztos látással fejtegette s a tudásnak és haladásnak új útjait mutatta meg. Ezen lélek indításából ereszkedett le az emberi gondolatok és érzelmek mélységébe, hogy azok forrását, irányát és célját tanulmányozva, az emberi lélek titkos rejtelmeit, mint a bűvár a drága gyöngyöket, világosságra hozza. És amikor akadtak féltudósok, félszeg látású gyarló emberek, akik, óh Uram, arra vállalkoztak, hogy a te nagy dicsőségedet elhomályosítsák: akkor is a lélek indításából állott ki a küzdőterre, hogy benned való erős hittel és mélységes vallásos érzéssel bizonyoságot tegyen rólad, mint a világ egyetlen teremtő, fenntartó és gondviselő Istenéről.

Légy áldva jó Atyánk, hogy ötet nekünk adtad volt, hogy beszédét hallhattuk, hogy nagy tudásával nekünk is világított, hogy áldott emlékezete ma is egy táborba gyűjtött s ilyen szép ünnepszentelésre lelkesített. Úgy érezzük jó Isten, hogy annak a földnek, amelyből ilyen hatalmas lombkoronás fa nőtt ki, jó földnek kell lennie; hogy annak a népnek, amely ilyen szellemóriásokat tud kitermelni, elpusztulnia nem lehet; annak a kulturának, amely ilyen világhírű munkásokat tud felmutatni, virágoznia kell és azok a szellemi harcosok, akik ilyen vezérekre tekinthetnek föl, a legsúlyosabb megpróbáltatások között sem csüggedhetnek el.

Óh áld és szenteld meg azért jó Atyánk ünneplésünket, hogy az legyen a benned való erős hitnek, az élet nehéz harcára felkészült elszánt akaratnak, a tudományok után való határtalan szomjúságnak, a szépért és jóért való lángoló lelkesedésnek, a vallásért, egyházért és iskoláért való áldozatkészségnek buzgó forrása. Ha útunk szúrós töviséken keresztül vezet; ha lekicsinylés, félreértés és méltatlansággal találkozunk; ha azok sem értenének meg, akikért áldozzuk lelkünk kincseit; ha meggyanúsítanak legtisztább szándékainkat és törekvéseinket; ha vértanúságra ítélnének a rövid látású emberek: akkor is találjunk megnyugvást lelkünk tiszta öntudatában s abban a te örök, szent ígéretedben, „hogy akik sokakat az igazságra vezetnek, azok fénylenek, mint a nap, az egeknek országában“. Legyünk egyek közös lelki javaink megbecsülésében, fogjunk testvéri kezet közös kulturánk fejlesztésére s egyesüljünk közös elődeink iránt érzett hála és kegyelet érzésében. Párosuljon bennünk a tudással hit, az értelmi erővel szívjószág, a nagyratöréssel alázatosság, az erős akarattal benned való megnyugvás s a hősi bátorsággal szerénység. Légy velünk ünnepszentelésünkben s vezessen szent lelked további küzdelmeinkben is, hogy mostani elhatározásaink szépítsék és gazdagítsák egész életünket. Ha nem is lehetünk mindnyájan Mesterek és vezérek, de legyünk hűséges tanítványok s bátor közkatonák. A Jézus nevében kérünk hallgass meg.

Amen.

Dr. Ferenczy Géza egyházi főgondnok, szenátor megnyitó beszéde.

Egyház Képviselő Tanácsunk a *mult* iránti kötelesség teljesítésnek; a *jelenben* élők iránti hivatásnak, a *jövőben* munkálókkal szemben előrelátó feladatának találta, hogy nagy Brassaink halálának 30 éves évfordulója alkalmából emlékünnepélyt rendezzen.

Midőn E. K. Tanácsunk teljesíti e feladatot, tudatában van annak, hogy a bizonytalan, sivár *ma* és az aggodalomterhes *holnap* nem kedveznek az ünnepély rendezésének, tudatában van annak is, hogy Brassaink — életében — nemcsak kitért, de egyenesen tiltakozott is minden ünnepeltetése ellen.

Ha mindezek dacára is ünnepséget rendezünk s ha ezen mégis nagy Brassaink áldott emlékét ünnepeljük, tesszük ezt azért, mert nehéz helyzetünkben, verejtékes küzdelmeink és súlyos meg-